GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 80.

W Niedzielę Dnia 7. Października 1798.

Z Paryża d. 18. Września.

Redaktor pod d. 14 t. m. mieści w sobie co następuie:

" Listy z Malty donoszą, iż Buonaparte d. 13 messidor (1 lipca) z całą swoią armią w Alexandrii wylądował. Gdy tam z naczelnikami Arabow przyiacielskie traktaty pozawierał, udał się z swemi kolomnami przez Nil do Kairo, gdzie d 5 thermidor (13 lipca) na czele armii wszedł. Będąc panem całego niższego Egiptu maszerował daley. "

Też same listy donoszą, iż flotta nasza pod admirałem Brueys, stoiąca na kotwicy przy brzegach Beguieres i zabieraiąca się do powrotu do Francyi, od Angielskiey flotty, przewyższaiąca naszą tak w liczbie, iako też w wielkości okrętow, attakowana była. — Z obydwoch stron była straszna bitwa, iakiey namieszcze historya nie wystawia przykładu. — W czasie rozprawy spalił się admiralski okręt, a dwa lub trzy inne utonęły. Wiele okrętow tak Francuzkich iak Angielskich pozbawione masztow rozbiły się o brzegi. Inne ieszcze Francuzkie okręty opuszczone całkiem, zostały się na placu boiu, o ktorych los się obawiamy.,,

Nasze okręty (mowi przedwczorayszy przyiaciel ustaw o tey bitwie) były na samey przestrzeni portu attakowane i tam zaraz poginęły. Obawiamy się bardzo, aby to nieszczęśliwe zdarzenie, ktore iest aż nadto pewne, nie oddaliło wszelkich nadziei pokoiu. Mamy wielkie powody do wierzenia iż przydzie do woyny.

Wczorayszy przyiaciel Ustaw mieści w sobie co następuie:

" Okręt Willhelm Tell, należący do flotty admirała Brueys, ktora od Anglikow pobitą została, przywiozł naypierwszy tę smutną wiadomość do Malty. Okręt ten niemogąc nic przeciw nierowney zrobić sile umknął do Malty. Inny ieszcze okręt uszedł nieprzyiacielskiego ścigania, ale nie wiemy gdzie zawinął. Pewna iest nie szczęściem, że admirał Brueys z wielu zna-

W przeszłym Nrze gazaty pod artykułem z Krakowa poprawia się omyłka: zamiast Krzyzanowski, bydź powinno Krzyżanowski Adam, celuiący w naukach i obyczaiach z klasy IV.

komitemi officyerami zginął. Szczegóły, ktore powoli o tym nieszczęśliwym zdarzeniu odbieramy, nie są bardzo pocieszaiące; iednak wszystkie się w tym zgadzaią, że officyerowie marynarki i maytkowie, dali nadzwyczayney waleczności swey dowody. Można ich zwyciężyć zwłaszcza przewyższaiącą siłą i sposobami, ale ich poniżyć nie można. Zresztą ta strata, ile każdemu dobremu Francuzowi bolesną bydź musi, będzie po części, przez dokonanie wyprawy z Egiptu do Indyow, ktora się zapewne uda, wynadgrodzona. Bitwa ta zaszła niedaleko Alexandryi i nie byłaby do skutku przyszła, gdyby Krol Neapolitański nie był Angielskiey flocie dał przytułku i pozwolił iey się w żywność opatrzyć."

O formie Rządu Egipskiego (z Savarego).

Egipt zowie się prowincyą Turecką, lecz w samey istocie iest państwem monarchiczno-arystokratyczno woiennym, gdyż beiowie, to iest rządzcy 80 prowincyow, maią całą władzę w ręku swoich i umieią przez własnych braci Mamlukow powagę swoią umacniać. Sułtan utrzymuie wprawdzie iednego baszę w mieście głownym Kairze, lecz ten nic nie może rozkazać, aż w ten czas chyba kiedy z woyskiem przyydzie. 24 znacznieyszych bei wskłada radę na wzor dywanu, który rozdaie rozkazy baszy, a ten w imie Sułtana ie wykonywa. Wszyscy prawie beiowie są Mamelukami, nazwisko dane uwolnionym z niewoli chrześcianom, którzy zostaią Machometanami, a potym stopniami od prostego żołnierza, aż na dostoyność beia są wyniesieni. Początku tak osobliwszey formy rządu, przez którą szczupła liczba cudzoziemcow staie się panami całego kraiu, należy w dzieiach wyszukiwać. Egipt zostawał od śrzodka wieku 6go do wieku 13 pod władzą Arabow, i składał część wielkiego państwa Kalifow, którzy nim przez wezyrow, czyli wice królów w imieniu swoim rządzili. W r. 982 Moaz z familii kalifow Fatymow, król zachodnich brzegow Afryki zdobył Egipt, i stolicę swoią w nim założył. Następcy iego panowali aż do roku 1198 w którym Saladyn sławny w dzieiach krucyaty, nową tamże dynastyą założył. Pod nastąpcami iego, którzy monarchicznie panowali, Egipt upadły znowu kwitnąć zaczął. W r. 1250 nadmorscy Mamelukowie nazwiskiem Bahsryccy zamordowali ostatniego monarchę z tey familii nazwiskiem Turan Schah. Z tym zakończyło się panowanie monarchow nad Egiptem, i odtąd zawsze od obcych był rządzonym. Mamelukowie utworzyli formę rządu arystokratyczną. Znacznieysi z pomiędzy nich wybieraią sobie naczelnika z nadaniem mu wielkiey władzy, lecz krótkie lub długie panowanie iego zawisło od zalet iego osobistych, a potomkowie nie mogą po nim dziedziczyć, ieżeli zdatnosci wyraźney nie okazuią. Wśrzodku wieku 14 Mamelukowie Cyrkascy, wyparli z Egiptu Mamelukow Baharitskich, zatrzymawszy ich formę rządu, i podbili Egipt aż do r. 1517, w którym go cesarz Turecki Selim opanował. — Nazwisko Mamelukow dane iest pospolicie tym dzieciom, które uprowadzone od kupcow lub rozboynikow z Georgii, Cyrkasyi i Natolii w Konstantynopolu lub Kairze na publicznym targu są sprzedawane. Bogacze Egipscy zakupiwszy ich wychowuią, a potym

w dostoieństwach swoich dziedzicami ich czynią. Tacy to cudzoziemcy mogą bydź tylko beiami, a podług prawa syn beia nie może po nim w godności następować. Zwyczaynie iest on tylko żołnierzem, a dywan znaczny mu przychod naznacza. Wszyscy więc Mamelukowie z chrześcian pochodzą. Po zakupieniu ich, każą im przyiąć machometańską wiarę, a potym uczą ich po Turecku i Arabsku. Skoro się nauczą czytać i pisać zgłębiaią dopiero mądrość alkoranu. Machometanin, który doskonale poznał tę xiążkę, wie wszystko co Bogu i ludziom winien, a zatym może wszystkie cywilne, woienne i duchowne godności posiadać. Uczą także młodych Mamelukow robić dzidami, szablą i bronią. Ustawnie ich ćwiczą w obrotach woyskowych, aby się nauczyli znosić gorące klima, i przyzwyczaiać do pragnienia wpośrzod stepow piaszczystych. Przez takowe nieustanne ćwiczenia nabywaią trwałego zdrowia i niepokonanego męztwa; niczego im więc w tey mierze nie brakuie, iak tylko taktyki Europayskiey, którey wcale nie znaią, rownie iak obchodzenia się z artyllerya. Gdy przychodzą do lat 18 na ów czas do usług beiow są przypuszczonemi. Idą potym na urzędy, a gdy postąpią na dostoyność kaszefow (kommendantow miest) wolno iuż im iest zakupywać Mamelukow. Z stopnia tego maią tylko krok ieden do godności beiow, przez co staią się w dalszym czasie członkami dywanu, czyli rady. Gdy Sułtan Selim opanował Egipt, starał się dla utrzymania tey ważney zdobyczy pozyskać sobie Mamelukow. Zachował więc w całości formę ich rządu, i nadał im wielkie przywileie. Na mocy traktatu w tey mierze zawartego, beiowie mogą baszę przysłanego od Sułtana, a naruszaiącego ich prawa, zawiesić w sprawowaniu iego dostoyności, i skargi swoie zanieść przeciw niemu do Porty. Podług tegoż traktatu beiowie płacić powinni Sułtanowi co rok 560,000 aslaniow, która summa w czasie do 800,000 aslaniow (600,000) talarz podniesioną była, ale beiowie nie posyłaią do Konstantynopola i połowy tey summy, kładąc wielkie wydatki na utrzymanie kanałow i fortec. Powinni także dostarczyć 600,000 korcy pszenicy i 400,000 korcy ięczmienia do magazynow Porty. Nadto 560,000 aslaniow, na utrzymanie grobu Machometa w Medynie, i meczetu w Meka. Pod takiemi to warunkami nadana była beiom nieograniczona władza nad mieszkańcami Egiptu. Beiowie znaią dobrze zyski swego położenia i umieią z niego korzystać. Basza poty tylko utrzymuie się na swoiey dostoyności, poki dogadza ich chęciom. Jeżeli chce obstawać za mieszkańcami Egiptu, zaraz wygnanym iest z kraiu od rady beiow, ci maią całą siłę zbroyną w ręku swoich, a lud biedny zupełnie od ich kaprysu zależy. Jak tylko nowy basza przybywa do Alexandryi, zaraz kilku chytrych beiow staraią się zmiarkować sposob iego myślenia, i wybadać iakie z sobą przywiozł rozkazy. Jeżeli przeciwne ich życzeniom, wysyłaią zaraz gońca do dywanu Egipskiego, a ten rozkazuie baszy z kraiu wyiechać. Poczym piszą do Sułtana, iż nowy gubernator przybył z zamiarami wcale nieprzyiaznemi, które łatwo pomiędzy wiernemi poddanemi rozkosz zdziałać mogą; żądaią przytym aby był odwołanym, co też nigdy im nie iest odmowione. Jeżeli zaś przyiętym, bywa na ów

czas z wielką uroczystością w dywanie iest instalowanym. Wszakże godność iego może się tak dobrze iak wygnaniem nazwać. Nie wolno mu iest ruszyć się z pałacu swego bez pozwolenia Schechei Belleda, i w pośrzod okazałości iaka go otacza, zostaie prawdziwym więźniem stanu. Dochody iego pochodzące z cła w Suez i z towarow, które przez morze czerwone bywaią przywożone, wynoszą do 700,000 talerów; lecz za naymnieyszem poróżnieniem z beiami, zaraz ze wstydem iest odesłanym i we 24 godzin musi stanąć w porcie Kairu, gdzie oczekuie dalszych rozkazow z Konstantynopola.

Z Paryża d. 18. *Września.*

Nieszczęśliwy wypadek morskiey bitwy między flottą admirała Brueys i admirała Nelson, iest niestety, aż nadto pewny; zaszła ona w bliskości Alexandryi, gdzie nasza flotta na kotficy stała. Angielska flotta była daleko mocnieysza od naszey. Bitwa była nader krwawa: Admirał Brueys i wiele innych mężnych officyerow poległo w niey. Większa część okrętow są spalone, zatopione lub rozbite. Okręt Willhelm Tell, którym kontra admirał Villaneuve kommenderował i inny którego imienia nie wiemy przybyły do Malty. Dwa te okręty, ile dotąd wiemy, uszły iedynie nieprzyiacielowi. Wiadomość ta sprawiła tu powszechne wrażenie, i nie bez przyczyny obawiaią się, iż to nieszczęśliwe zdarzenie oddali nadzieie pokoiu.

Bywszy reprezentant Tallien, z jenerałem Lanus i Chateau-Regnaud są od Buonapartego do Konstantynopola wysłani, dla uspokoienia W. Sułtana o przybyciu Francuzow do Egiptu, i dla ponowienia mu zapewnienia, iż rzeczpospolita Francuzka daleką iest od nieprzyiacielskich zamiarow przeciw Porcie, dawney swey sprzymierzeńce.

Buonaparte wyszedł iuż z swoią armią z Kairu. Pragniemy bardzo aby, iego wyprawa udała się szczęśliwie przeciw Anglikom do wschodnich Indyy.

Francuzki zbroyny okręt le Neptune idący z woyskiem z wyspy Francuzkiey do Bordeaux, został po uporczywey walce od Angielskiey szalupy wzięty.

Przy Hawr pokazał się nie dawno z pokoiową banderą Angielski okręt. Francuzki ieden officyer udał się do niego, przywiosł od niego pakiet i odwiosł mu odpowiedź.

Na wczorayszey sessyi rady 500 proponował Briot, postanowienie kommissyi z 7 członkow do proponowania potrzebnych ustaw i śrzodkow, gdy dyrektoryat doniesie, iż nasze spokoyne negocyacye nie przyniesły pożądanego skutku.

Szef dywizyyny Sawary, który Francuzkie woyska w Irlandyi wysadził, powrocił z swoią miłą eskadrą szczęśliwie do Bordeaux. Wspomniony szef zabrał Angielski garnizon w Killala w niewolą i do Francyi go przywiosł. Pisał do ministra woyny, iż nim on się od Irlandzkich brzegow oddalił, przyłączyło się iuż było 1500 Irlandczykow do Francuzow, i spodziewali się, że ich w krotce do 20,000 przybędzie, którzy się iuz w pobliskości nich znaydować mieli. (Lecz wiadomo, iż wyprawa ta zakończyła się na zabraniu wylądowanych tam Francuzow.)

Korsarz le Hu z Bordeaux zabrał między innemi Angielski okręt la Bretagne,

który z Bengalu płynął, ładowny cukrem, indyktem &c na 3 mill. wartości.

W Antwerpii i Ostendzie zakładaią szkoły żeglugi. — D. 13 września przy Boulogne tak wielka na morzu powstała burza, że iey naystarsi ludzie nie pamiętaią.

Znany Dominik Allier, który dopomagał zamachom naszych nieprzyiacioł w południowey Francyi, iest aresztowany. Znaleziono wiele podeyrzanych przy nim papierow i nawet instrukcye.

Dla pomnożenie dochodow tuteyszych szpitalow powiększono opłaty od miesa, wina &c.

Przedaż narodowych dobr została z niektoremi wyiątkami do d. 1 Nivose zawieszona.

Słychać, iż Serbelloni iest ambassadorem Cysalpinskim w Paryżu mianowany, a Visconti idzie w takim samem charakterze do Rzymu.

Rada 500 postanowiła w Antwerpii, Ostendzie, Bruxelli, Lowanii, Gandawie, Mons, Doinik, Luxemburgu i w Namur handlowe trybunały.

Z Londynu d. 18. *Września.*

Zachodnich Indyy kupiecka flotta, którą wiatr rozrzucił, stanęła w większey części szczęśliwie w Dunach, a reszta spodziewamy się iż także nadeygdzie. Na tey flocie przybył Pichegru i wiele innych do Kaienny wyprowadzonych Francuzow. Z Kaienny uciekli do Demerara, z tamtąd udali się do Martyniki, gdzie Barthelemy został, a reszta Pichegru, Aubry, Delarue, Collot, Ramel, d'Estonville &c. przybyli do Anglii. Pichegru życzy sobie bardzo z P. Pitt mowić, dla udzielenią mu wielkiey wagi rzeczy. P. Pitt poiechał dla tego do Walmer.

Lord Cornwalis, iak tylko Francuzi broń złożyli powrocił zaraz do Dublina. Na drodze był wszędzie, gdzie go tylko poznano, z radosnemi okrzykami witany. Lud wszędzie mu okazuie miłość i ukontentowanie z iego urzędowania. Do Dublina przybył d. 12 inkognito, unikaiąc wszelkich uroczystosci i nawet illuminacyi zakazał, którą mieszkańcy na iego przybycie z robić chcieli.

Na trzech jenerałow buntownikow Roach, Taling i Blake, których zabrano i do Dublina przyprowadzono, będzie sąd złożony. Pułkownik Plunket nie znaydował się przy Francuzach, owszem przed 14 dnian i poddał się dobrowolnie biskupowi Elphin. — Lord Cornwallis wydał odezwę do reszty buntownikow, którzy się z Francuzami łączyli i broń od nich przyięli, żeby się w przeciągu 30 dni poddali i dobrowolnie broń złożyli, ieżeli chcą otrzymać królewskie przebaczenie. Od przebaczenia tego iednak wyłącza wszystkich officyerow.

Jenerał Humbert, który przed rewolucyą w regimencie Szwaycarskim Berna, feldfebrem bydź miał, będzie na słowo honoru, iak słychać do Francyi odesłany. — Francuzi rozdali 3000 broni między kraiowych mieszkańcow, ale mało ich znią do nich powrociło. Jeńcy Francuzcy będą do Plimut pod okryciem 1 fregatty na 8 okrętach odesłani.

Jenerał Lake powrocił iuż do Dublina nazad. Spokoyność zaczena znowu w Irlandyi zaiaśniać, chociaż ieszcze w niektórych dystryktach zamieszanie panuie.

Francuzcy jenerałowie Humbert i Sarazin są w zamku Dublińskim osadzeni. Lord Cornwallis rozmawiał z pierwszym. Francuzcy officyerowie bardzo są dobrze ubrani, ale żołnierze źle i z niewielą wyładowali armat.

Przybyły z wschodnich Indyy kuryer przywiosł wiadomość, że Typpo Saib spokoynie się zachowuie. Rezydent Indyyskiey kompanii P. Tooke donosi przez tegoż kuryera pod d. 10 sierpnia, że Buonaparte opanował Rozette i Damiette, iednak nie bez straty, gdyż Arabowie i Mamelucy opierali się iemu. Nelsona flotta wynosi teraz 22 lin: okrętow i 12 armat.

Z Bazylei d. 14. *Wrzesnia.*

Oto są niektóre szczegóły względem ostatnich wypadkow zaszłych w kantonie Underwalden:

" Dyrektoryat Helwecki pisał list do insurgentow w celu zachęcenia ich, aby uprzedzić nieszczęścia, którem zagrożeni byli, przez wykonanie przysięgi na nową konstytucyą. List ten bez otworzenia go nazad odesłany został, i mieszkańcy trwaiąc w swoim uporze wszystkie potrzebne czynili rozrządzenia do dzielnego odporu; pod karą nawet śmierci zabronione mowić o kapitulacyi. Dnia 2 zaszły iuż małe utarczki między insurgentami i Francuzami. Posterunki Francuzkie zbliżaiące się do jeziora Lucerneńskiego przez gorali wystrzelane zostały; barka iedna Francuzka chcąca do lądu przybić, ledwie że zatopioną nie została od artylleryi, którą insurgenci na wzgorku osadzili, i zostawszy mocno uszkodzoną spieszno do Lucern powrocić musiała. Dnia 4 woyska Francuzkie ze wszystkich stron przybliżały się i kilka małych było utarczek. Dnia 5 nowe znowu zaszły utarczki między przedniemi strażami, kolómna Francuzka, która udała się przez Oberland dla wzięcia tyłu insurgentom, przyszła tegoż dnia aż do gory Brunig, oddzielaiącey kanton Underwalden od kantonu Berneńskiego; dnia 6 opanowała gorę tę, żadnego niedoświadczywszy oporu, i przybyła do Langern. Dnia 8 jenerał kommenderuiący Schauenbourg na nowo wezwać kazał insurgentow do poddania się, wezwanie to żadnego nie odniosło skutku. Dnia 9 ogulny nastąpił attak, tak od strony jeziora, iako też ze wszystkich prawie okolic. Nie wyrownać nie może odwadze z iaką się insurgenci bronili i chociaż ze wszystkich stron otoczeni, bronili się iednak woyskom bitnym i których wszelkie poruszenia dobrze i zręcznie ułożone były, Francuzi z wielką trudnością i stratą dostali się na wierzchołek gory, gdzie część iedna insurgentow cofnęła się była. Kolomna, która udała się prosto jeziorem do Stanz trzy razy odpartą została, lecz nakoniec zwyciężywszy wszystkie przeszkody dostała się do miasta tego, gdzie nową stoczyć musiała bitwę; insurgenci, którzy do kościoła i niektórych domow schronili się byli, naymocnieyszy czynili opor; kobiety nawet tylo co i mężczyźni okazały męstwa; większa ich część w tym zdarzeniu zginęła. Miasto Stanz całkiem zrabowane a potym zapalone zostało. Mieszkańcy kantonu Schwitz posłali posiłki kantonowi Underwalden i Francuzi ieden ich sztandar zabrali.

Z Bazylei d. 15. *Wrzesnia.*

Ciało prawodawcze Helweckie postanowiło, że dnia 20 b. m. ostatnią swoią sessyą odprawi w Arau, a po upłynieniu potym dni 15 pierwszą w Lucernie.

Dyrektoryat Helwecki, kazał wyliczyć prefektowi w Lucern summę 30 tysięcy liwrow dla wspomożenia kobiet i dzieci insurgentow w kontonie Underwalden. Oto iest list iego pisany do jenerała Schauenbourg odpowiadaiący na list tego jenerała, który pod dniem 9 do niego pisał.

Z Arau d. 10. *Września.*

" Dyrektoryat uwiadomiony został o odniesionych przez Ciebie nad insurgentami korzyściach. Można ich było spodziewać się po dzielności twoich śrzodkow i waleczności armii. Dyrektoryat boleie gorzko wraz z tobą, że fanatyzm i zdradliwe podbudzania cudzoziemca nieszczęścia tak wielkie koniecznemi uczyniły. Gdy z ostatnich rapportow okazało się, że dystrykta Schwitz i Einsiedeln wspierały insurgentow. Dyrektoryat prosi cię i szcze abyś dystrykta te rozbroić kazał. Ten sam śrzodek mogłby stać się użytecznym względem parafiy dystryktu Arth, w ktorych okazały się poruszenia, a tych prefekt narodowy dadźby mogł listę.

Pozdrowienie i braterstwo.

Następuią podpisy.

Oto są inne pisma, które ogłoszone zostały:

Wypis z listu jenerała Schauenbourg do dyrektoryatu Helweckiego pod dniem 25. *fructidor (d* 11. *września)*

Rowno z wami czuie smutne skutki iakie sprowadził ślepy opor buntownikow ktorych podbiliśmy, i aby nie przychodzić więcey do tey smutney konieczności, kazałem rozruszyć w kantonie Schwitz wielką liczbę odezw tu przyłączonych. Zaymuiemy Beckenried i Buochs; w pierwszey z tych parafiy nic nie spalono. Jeneralny adiutant Lauer dzisiay z 4 batalionami przybył do Einsideln; iutro daley do Schwitz podroż swoią obroci.

List drugi pod tymże samem dniem.

Z ukontentowaniem bez wątpienia dowiecie się, iż insurgenci dystryktu Stantz poddaią się i broń swoią składaią. Rozkazałem kommendantowi w Stantz wydawać codziennie mieszkańcom tey małey okolicy 1200 racyy chleba i mięsa. Kazałem pochwytać krowy, ktore się rozbiegły, dla oddania ich mieszkańcom; kazałem nienaruszenie zachować małą część zboża, soli i innych żywności ktora pozostała. Jutro wniydziemy do Schwitz, przyrzekam wam zupełne rozbroienie tego bywszego kantonu. Świeżo odebrałem poddanie się Altort, za kanton Uri. Mam powody do wierzenia iż ostatek moich działań nkończy się bez wylania krwi tak z iedney iak z drugiey strony.

Podpisano: *Schauenbourg.*

Inny list jenerała Schauenbourg do dyrektoryatu Helweckiego, dnia 26. fructidor (d. 12. września)

Spieszę się z doniesieniem wam, że kolomna jeneralnego adiudanta Lauer weszła dzisiay do Schwitz. Ta parafia rownie iak wszystkie inne wysłały oraz z swemi municypalnemi urzędnikami i pasterzami przed woyska nasze. Wszędzie spokoyność i porządek panowały. Przystąpiono do rozbroienia i broń przez Brennen do Lucern przewiezioną została. Jutro wyszlę do Arbourg 4 osoby, ktore o naczelnictwo czyli podbudzanie insurrekcyi są posądzone, zleciłem kommendantowi

w Arbourg strzedz dobrze tych ludzi i dawać im żywność żołnierską.

Z Bryn d. 3. Października.

Potwierdza się, że basza Belgradzki Wezyr, Mustafa, drugim iest tomem Pasman Oglu; ale ieszcze żadnego nieprzyiacielskiego kroku nie uczynił. — W listach z Konstantynopola pod dniem 10 Września odbieramy kopią własną ręką pisanego billetu przez W. Sułtana do dywanu (Hatscherif) pod d. 1 Września, który tu co do słowa przytaczamy.

" Zaraz od wezwania Mehmet baszy na urząd W. Wezyra, zawsze były mu dawane rozkazy do obracania staranności swey do postawienia Ottomańskich państw w stanie obrony i nie spuszczania z oka z iakieykolwiek bądź strony nieprzyiacielskiey napaści. Wszelako on z powodow swego łakomstwa, na swoy tylko własny interes maiąc baczność, tak się daleko nie wiadomem o złych zamiarach Swiń, bydlęco niewiernych Francuzow okazał, iż nie ostrzegł o tym zawczasu Egipskich mieszkańcow. — Gdy nieszczęśliwa ztamtąd wiadomość, o zaszłym tym przed miesiącem smutnym zdarzeniu, do naszego Cesarskiego ucha doszła, tak nasza boleść i zgryzota były wielkie, iż Boga bierzemy na świadectwo, łzy nam z oczu płynęły, snu i spokoyności pozbawieniśmy zostali. — Dla tego złożyliśmy go zaraz z urzędu, i na iego mieysce Jussuf baszę, rządcę Erzeryi W. Wezyrem mianowaliśmy, i aż do przybycia iego do wysokiey Porty, Mustafa baszę Kaimakiem wyznaczamy i stanowiemy. — Gdy wszystkich prawowiernych obowiązkiem iest walczyć przeciw temu bydłu Francuzom, którzy naywyższego swego kapłana wygnali i obdarli; gdy wyraźnym iest naszym obowiązkiem oswobodzić błogosławione kraie od ich przeklętych rąk i zemścić się wyrządzoney Muzulmanom obelgi, nie będzie zatym aż do przybycia nowego Wezyra żadna czyniona zwłoka, ale przeciwnie nayostrzeysze muszą bydź przedsięwzięte środki do attakowania ich lądem i na morzu. — Dla tego macie za radą naywiększych legistow, ministrow i urzędnikow naszych poddanych, w zupełney w Bogu ufności i iego proroka nayskutecznieyszych użyć środkow, dla oswobodzenia Egiptu od tego tłoku. — Wszystkim prawowiernym w owych prowincyach macie zatym oznaymić, iż iesteśmy z Francuzami w woynie, dzień i noc naywiększey używać dzielności do zemszczenia się nad niemi. Macie się bezprzestannie starać o zasłonienie i innych Machometańskich prowincyy i naszych Cesarskich granic od napaści i złości nieprzyiaciela, opatrzyć na ten koniec wszystkie porty i fortece w woyska i potrzeby woienne. — Rownie macie waszą gorliwość i staranność obrocić, na winne opatrzenie poddanych naszey tey stolicy w codzienną żywność, aż do przybycia nowego W. Wezyra. — Na usiłowania wasze będziemy mieli baczność, i oby Bog Naywyższy przedsięwzięcia nasze łaską swoią wspierał i w obronie naszey sprawy szczęścia nam pozwolił!

Podpisano *Selim.* „

Cesarski jenerał artylleryi baron Devins po 53 lat woyskowey Cesarskiey służby umarł w 66 roku wieku swego.

DODATEK

DO №. 80.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 7 Października 1798.

Od brzegow Menu d. 18 Września.

Obywatel de la Lande dyrektor obserwatorium Paryzkiego powracaiąc z kongressu astronomicznego z Gotha do Francyi przeiżdżał dzisiay przez Frankfurt. Cieszy się on mocno z podroży, ktora mu wydarzyła sposobność widzenia naypięknieyszego obserwatorium, naysławnieyszego astronoma (P. de Zach) i Xięźnę nayświetleyszą w Niemczech.

Z Genui d. 5. Września.

Odmianom nie dawno zaszłym w naszym prawodawczym ciele żadne nie towarzyszyły rozruchy. Zapomocą tey odmiany większość dwoch rad przeszła na stronę mnieyszości, którey zamiary i widoki zgadzały się z zamiarami dyrektoryatu. — Piąciu bywszych szlachty, bywszy doża Brignole, Szczepan Rivarola, Kasper Paulu, Jan Piotr i Jan Chrzciciel Serra bracia Jana Karola, wezwani zostali od jenerała kommenderuiącego do Medyolanu. Pobudki tego ich wezwania są niewiadome.

Nowa kommedya pod tytułem: *Inkwizytor i lennik*, pod czas drugiey reprezentacyi zakazaną została, na zaniesione zażalenie ministra Hiszpańskiego, który w sztuce tey znalazł wiele kawałkow krzywdzących narod iego. Anarchiści w wielkiey liczbie zgromadzili się na teatr i wielkie czynili rozruchy, domagaiąc się z wielkim krzykiem tey sztuki; lecz spodziewaiąc się tego w bliskosci postawiono oddział woysk Francuzkich, ktore natychmiast spokoyność i porządek przywrociły.

Z Strasburga d. 16. Września.

Obywatel Mareschalchi członek rady starszych rzeczypospolitey Cysalpińskiey iadący do Paryża z swemi sekretarzami, wczoray przeiezdzał tędy. Będzie on imieniem swego rządu zasiadał na kongressie maiącym się odbydź w Paryżu względem przyięcia powszechnego prawidła co do wagi i miary.

Dyrektoryat Helwecki wysłał do Rasztadt obywatela Stockar z Schafhausen w charakterze ministra rzeczypospolitey Helweckiey.

DONIESIENIA.

Dnia 30. października r. t. w Myślenicach w C. K. Cyrkularney kancellaryi fundi Religionis prebendy w Skawinie Cyrkułu Myślenickiego, to iest: Misericordiæ Divinæ & S. Barbaræ o godzinie dziewiątey z rana naywięcey ofiaruiącemu przez publiczną licytacyą sprzedane zostaną.

Fiskalna czyli pierwsza wywołania cena wynosi:

a. Prebendy Misericordiæ Divinæ	2159	*zł. ryń.*	$13\frac{4}{8}$ *kr.*
b. - - S. Barbaræ	2538	- -	$5\frac{4}{8}$ -

Każdy do kupna dążący vadio po 10 od 100 od tey prebendy zaopatrzyć się ma, na którą licytować zamyśla, bez którego nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie.

Rubryki Intrat prebendy Misericordiæ Divinæ.

Od 75 korcy 21 garcy ornego gruntu roczny pożytek.	94	*zł. ryń.*	$44\frac{3}{8}$ *kr.*
- 15 - 16 - Łąk detto	23	- -	15 -
Summa dochodow	117	*zł. ryń.*	$59\frac{3}{8}$ *kr.*

Rubryki wydatkow.

Kraiowych podatkow	5	*zł. ryń.*	15 *kr.*
Kwaterowego	-	- -	30 -
10 Procentowych reparacyinych kosztow odtaxowanych na 141 zł. ryń. 6 kr. budowli	14	- -	$6\frac{1}{8}$ -
Summa wydatkow	19	*zł. ryń.*	$51\frac{1}{8}$ *kr.*
Po odtrąceniu tych wydatkow od wyższych dochodow, zostaie czystey intraty	98	- -	$7\frac{7}{8}$ -
Ktore po 5 od 100 czynią kapitał	1962	*zł. ryń.*	$37\frac{4}{8}$ *kr.*
Do tego taxa teraźnieyszych budynkow	196	-	36 -
Summa całego kapitału	2159	*zł. ryń.*	$13\frac{4}{8}$ *kr.*

Rubryki Intrat prebendy S. Barbaræ.

Od 78 korcy 17 garcy ornego gruntu pożytek roczny	104	*zł. ryń.*	$23\frac{7}{8}$ *kr.*
- 7 - 22 Łąk - - detto	10	. .	$16\frac{7}{8}$ -
- 10 morg 5 □ sążni pastwiska detto	3	- -	20 -
Summa dochodow	118	*zł. ryń.*	$\frac{6}{8}$ *kr.*

Rubryki wydatkow.

Kraiowych podatkow	3	*zł. ryń.*	
Kwaterunkowego	-	-	30. *kr.*
10 Procentowy reparacyiny czynsz	3	- -	$2\frac{5}{8}$ -
Summma wydatkow	6	*zł. ryń.*	$32\frac{5}{8}$ *kr.*
Po odtrąceniu tych wydatkow od wyższych dochodow, zostaie czystey intraty	111	- -	$28\frac{1}{8}$ -
Ktore po 5 od 100 czynią kapitał	2292	*zł. ryń.*	$22\frac{4}{8}$ *kr.*
Do tego taxa potrzebnych teraźnieyszych budynkow	246	-	[illegible] -
Summa całego kapitału	2538	*zł. ryń.*	$5\frac{4}{8}$ *kr.*

Opisanie tych realności z otaxowaniem y wyraźną intratą każdy chęć kupienia maiący w C. K. dyrekcyiney Niepołomskiey kancellaryi każdego dnia przeyźrzeć może, ktore też akta w sam dzień licytacyi wszystkim zgromadzonym chęć kupienia maiącym do przeczytania przełożone będą.

Z Urzędu C. K. Dyrekcyi Kameralnych dobr. w Niepołomicach dnia 28. Sierpnia 1798

Talski.

Dnia 12 Listopada r. t. w Kancellaryi C. K. dyrekcyi kameralney Niepołomskiey o gadzinie 9 zrana, ponieważ odprawiona na dniu 27 Augusti r. t. pierwsza licytacya infra prætium fisci wypadła.

Zaczym powtornie a Przewoz na rzece Wisle pod Niepołomnicami.

b. Wolność propinacyi w Kameralnych wsiach Hełmie, Moszczenicy, i Siedlcu na 3 lata, to iest od 1 Stycznia 1799 do ostatniego Grudnia 1801 roku naywięcey offiaruiącemu przez publiczną licytacyą zaarendowane zostaną.

Fiskalna czyli pierwsza wywołania cena wynosi.

a. *Przewozu na rzece Wisle*	362 *Z.R.*
b. *Propinacyi w Chełmie i Moszczenicy* . . .	197
c. *Detto w Siedlcu*	130

Licytanci maią się 10 procentowym zastawem (bez ktorego nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie) zaopatrzyć

Z Urzędu C. K. Dyrekcyi Kameralney. W Niepołomnicach dnia 1. Października 1798.

Talski.

Stosownie do wysokiego dekretu nadworney kommissyi dnia 3go przeszłego miesiąca Nro. 11342 będzie propinacya piwa, wodki, i miodu syconego miasta Jedrzeiowa dnia 29 października 1798 na cały rok od 1go listopada 1798 do ostatniego października 1799 przez licytacyą w arendę puszczona.

Co sie wszystkim państwom i gruntowym zwierzchnościom tym celem donosi, ażeby chcący arendować na dniu zwyż wspomnionym w mieście Jędrzeiowie stawili się, gdzie im cena arendy tudzież warunki przez wyznaczonego do licytacyi kommissarza cyrkularnego ogłoszone zostaną. W Konskich dnia 20go Septeb. 1798.

W niebytności JW. Starosty cyrkularnego.

de Weyrather, 1wszy cyrk. kommissarz.

Na mocy wysokiego rozkazu nadworney kommissyi pod dniem 7go września r. b. ninieyszym uwiadomia się: iż na dniu 12'ym października r b. o godzinie 9 z rana dom stary szkolny na Cmentarzu S. szczepana w Krakowie będący na 446 zł. ryn. 43 graycarow taxowany publiczną licytacyą pod tym warunkiem, więcey daiącemu i zaraz płacącemu przedany będzie, aby kupiec tenże zakupiony dom, w krotkim czasie rozrucił, i pozostały plac wyrownał. Życzący sobie kupna tego domu, maią sie znaydować wyznaczonego dnia na plebani u S. Szczepana. Działo sie w Krakowie dnia 4go października roku 1798.

Baron de Rydhaim, C. K. Gub. kon. i cyrkul: Starosta.

C. K. sądy szlackie Krak. zachodniey Galicyi oznaymuią tym edyktem Panu Kazimierzowi Chwalibogowi: że zastępca massy zadłużoney ś. p. Wincentego Chwalibcga adwokat Męciszewski u tych C. K. sadow o zapłacenie summy czer: zło: 18 z prowizyą, żałobę na niego podał i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś sady te, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie sie temuż *P.* Kazimierzowi Chwalibogowi patrona tuteyszego *Pana* Hołowkę z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony bedzie, przeto on Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest w przeciągu 90 dni sam sie stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przepisu tych śrzodkow prawa używał, które do obrony swey sprawy za nayskuteczn eysze osądzi; ile że w przeciwnym razie podług opiewu C. K. praw wszelką niedogodność, z aniedbania wynikaiącą, sam sobie przypisać wimen będzie.

Jozef de Nikorowicz.
Piekarski.
Krauss.

Z Rady C. K. sądow szlach: Krak: zachod: Galicyi
Dnia 3 Września 798 roku.

Weinmann.

Na ulicy Swieckiey w kamienicy pod Nrem 331 iest Wizawi kareta do sprzedania u ktorey pudło lakierowane, koloru zielonego, spod paliowy na osiach, poł drągach, i resorach żelaznych,

sukniem popielatem wybita, ktoby sobie takowego powozu nabydź raczył, niechay się uda do gospodarza wyżey wspomnionego domu.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie zachodniey Galicyi oznaymuią tym Edyktem Panu Janowi Jozefowi Mietelskiemu: że Pan Franciszek Kietliński, dobr Politowa dziedzic u tych sądow o powrocenie summ razem wziątych 15,300 zł. pol. z prowizyą z dobr Izdebskich iemu należących, a od dziedzicow dobr Siemieradza zapłaconych bydź maiących, żałobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości, gdzie obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemuż Panu mietelskiemu patrona tuteyszego Pana Bełdowskiego, z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym koncem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest dnia 3 listopada 1798 r. o godzinie 9 zrana sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przapisu tych srzodkow prawa używał, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyż wprzeciwnym razie podług C. K. praw opiewu, wszelką niedogodnocć z zaniedbania wyniknąć mogącą, sam sobie przypisać winien będzie.

Jozef de Nikorowicz.
Jozef de Cronenfels.
Jan Morah.

Z Rady C. K. Sądow szlacheckich Krakowskich Galicyi zachod. d. 12 Września 1798.
Weinman, sekretarz.

Stosownie do wysokiego rozporządzenia nadworney kommissyi będzie czopowe miasta Łosic w Bialskim cyrkule położonego, z mieyską propinacyą piwa i miodu syconego przez publiczną licytacyą na rok ieden od 1 listopada 1798 aż do ostatniego października 1799 dnia 9 października t. r. w C. K. cyrkularno urzędowey kancellaryi w arendę puszczone; co się niniejszym do każdego wiadomości z tym dokładem podaie, iż chcący arendować o warunkach w tuteyszey kancellaryi urzędowey poprzednie wywiedzieć się mogą. W Białe d. 12 Sierpnia 1798.
Jozef de Krentzberg, cyrkularny starosta.

C. K. sądy Szlacheckie Krak: Galicyi zachod: oznaymuią tym Edyktem Panu Stanisławowi Politalskiemu: że Pani Urszula Politalska u tych C. K. sądow o ustąpienie administracyi dobr Tarnowa, Wułka Tarnowska i Haliska znależytościami, niemniey i o złożenie rachunkow z prowentow z tych dobr pobieranych, żałobę na niego podała i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosiła.

Lecz że sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemuż Panu Stanisławowi Politalskiemu patrona tuteyszego Pana Wal: Osławskiego z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym procesś ten, podług ordynacyi sądowey, rozpoczęty i ukończony zostanie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: dnia 20 października r. b. o godzinie 9 zrana sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, alalbo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, ktore od obrony tey sprawy za nayskutecznieysze osądzi: ile że w przeciwnym razie, podług opiewu C. K. praw, wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą, sam sobie przypisać winien będzie.

Jozef de Nikorowicz.
Piekarski.
Krauss.

Z Rady C. K. Sądow szlach: Galicyi zachodniey. W Krakowie dnia 26. Września 1798 roku.
Eisner.

Ze strony C. Kr. pełnomocney kommissyi zadworney Galicyi zachodniey.

Dekretem C. Kr. finansowey i kommercionalney kamery nadworney de dato 10 p. m. zostało ustanowienie celney stacyi do paletowania w Chechle powiecie Olkuszowskim potwierdzone; co zatym każdemu do wiadomości z tym dokładem podaie się: że wspomniona stacyia celdna dnia 14go kwietnia t. r. urzędowanie swoie rozpoczeła. W Krakowie na dniu 8mey 1898.
Paweł baron de Martini.